

Prawo rzeczowe

Autor: Edward Gniewek

Przedmowa do siódmego wydania	
Wykaz skrótów	
Wykaz literatury	

Rozdział I. Ogólne wiadomości o prawie rzeczowym

§ 1. Pojęcie i ogólna charakterystyka podmiotowych praw rzeczowych	
§ 2. Przedmiot praw rzeczowych	
I. Uwagi wstępne	
II. Pojęcie rzeczy	
III. Nieruchomości i rzeczy ruchome	
IV. Rzeczy oznaczone co do gatunku i co do tożsamości	
V. Części składowe rzeczy	
VI. Przynależności	
§ 3. Bezwzględny charakter praw rzeczowych	
§ 4. Względne prawa podmiotowe – ogólna konfrontacja	
§ 5. Rodzaje praw rzeczowych	
§ 6. <i>Numerus clausus</i> praw rzeczowych	
§ 7. Jawność praw rzeczowych	
§ 8. Prawo rzeczowe w znaczeniu przedmiotowym	

Rozdział II. Kształtowany model stosunków własnościowych w Polsce

§ 9. Pojęcie własności	
I. Ekonomiczne pojęcie własności	
II. Własność w znaczeniu prawnym	
III. Pojęcie mienia	
IV. Własność przedsiębiorstwa	
V. Własność gospodarstw rolnych	
§ 10. Ustrojowa funkcja własności	
§ 11. Model socjalistycznej własności społecznej w okresie Polski Ludowej ..	
§ 12. Współczesne przekształcenia własnościowe	
I. Uwagi wstępne	
II. Odrzucenie modelu socjalistycznej własności społecznej	
III. Uwłaszczenie osób prawnych	
IV. Komunalizacja mienia państwowego	
V. Wyposażenie majątkowe powiatów i województw	
VI. Kształtowanie modelu własności prywatnej	

1. Prywatyzacja mienia państwowego	
2. Prywatyzacja własności rolnej Skarbu Państwa	
3. Reprywatyzacja	
§ 13. Współczesna stratyfikacja własności	
I. Uwagi wstępne	
II. Własność prywatna	
III. Własność państwowa	
1. Uwagi wstępne	
2. Własność Skarbu Państwa	
3. Własność innych państwowych osób prawnych	
4. Zasób własności rolnej Skarbu Państwa	
IV. Własność samorządowa	
1. Uwagi wstępne	
2. Własność komunalna	
3. Własność powiatowa	
4. Własność wojewódzka	
V. Własność osobista	
Rozdział III. Treść prawa własności	
§ 14. Ogólna charakterystyka prawa własności	
§ 15. Pozytywna treść prawa własności – wprowadzenie	
§ 16. Bezwzględny charakter prawa własności	
§ 17. Uprawnienie do posiadania rzeczy	
§ 18. Uprawnienie do korzystania z rzeczy	
I. Uwagi wstępne	
II. Uprawnienie do używania rzeczy	
III. Uprawnienie do pobierania pożytków z rzeczy	
IV. Uprawnienie do pobierania innych dochodów z rzeczy	
V. Uprawnienie do zużycia i przetworzenia rzeczy	
§ 19. Rozporządzanie rzeczą	
I. Uwagi wstępne	
II. Wyzbycie się własności	
III. Obciążenie własności	
IV. Zniesienie prawa własności	
§ 20. Granice prawa własności	
I. Uwagi wstępne	
II. Ograniczenie własności przez przepisy prawa	
III. Ograniczenie własności przez zasady współżycia społecznego	
IV. Ograniczenie własności przez społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa	
Rozdział IV. Własność nieruchomości – problematyka korzystania z nieruchomości	
§ 21. Wprowadzenie	
§ 22. Przestrzenne granice prawa własności	
I. Geodezyjne oznaczenia nieruchomości	
II. Pionowy zasięg własności nieruchomości gruntowej	

III. Postanowienia Prawa wodnego	1
IV. Postanowienia Prawa geologicznego i górniczego	2
V. Granice przestrzenne nieruchomości budynkowych	2
VI. Granice przestrzenne nieruchomości lokalowych	2
§ 23. Prawo sąsiedzkie	3
I. Uwagi wstępne	3
II. Ograniczenie dopuszczalnych immisji	3
III. Służebności w stosunkach sąsiedzkich	3
IV. Określenie sposobu korzystania z przygranicznych pasów gruntu	3
V. Problematyka granic gruntów w prawie sąsiedzkim	3
§ 24. Znaczenie planowania przestrzennego	7
§ 25. Korzystanie z gruntów rolnych i leśnych	8
§ 26. Korzystanie z gruntów nabytych od Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego	9

Rozdział V. Nabycie i utrata własności

§ 27. Nabycie własności – uwagi wstępne	1
§ 28. Utrata prawa własności – spostrzeżenia ogólne	2
§ 29. Pierwotne i pochodne nabycie własności	2
§ 30. Przeniesienie własności	3
I. Uwagi wstępne	4
II. Przeniesienie własności rzeczy oznaczonych co do tożsamości	4
III. Przeniesienie własności rzeczy oznaczonych co do gatunku i rzeczy przyszłych	5
IV. Przeniesienie własności <i>causa solvendi</i>	7
V. Nabycie własności rzeczy ruchomej od osoby nieuprawnionej	7
VI. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych – sygnalizacja problemu	8
§ 31. Zasiedzenie	9
I. Uwagi wstępne	9
II. Przedmiot zasiedzenia	10
III. Przesłanki zasiedzenia	10
1. Uwagi ogólne	10
2. Posiadanie samoistne	10
3. Ciągłość posiadania	10
4. Upływ terminu zasiedzenia	10
5. Dobra wiara posiadacza	10
IV. Skutki zasiedzenia	10
§ 32. Zrzeczenie się własności nieruchomości	10
§ 33. Zawłaszczenie niczyjej rzeczy ruchomej	10
§ 34. Znalezienie rzeczy	10
§ 35. Inne wypadki nabycia i utraty własności	10

Rozdział VI. Obrót nieruchomościami

§ 36. Uwagi wstępne	1
§ 37. Ogólne zasady przeniesienia własności – przypomnienie	1
§ 38. Szczególne zasady obrotu nieruchomościami	1

I. Zakaz zastrzegania warunku i terminu	
II. Wymóg formy aktu notarialnego	
III. Materialna i formalna kausalność przeniesienia własności nieruchomości	
IV. Znaczenie wpisu do księgi wieczystej	
§ 39. Znaczenie planowania przestrzennego w zakresie obrotu nieruchomościami	
§ 40. Obrót nieruchomościami rolnymi	
§ 41. Obrót nieruchomościami stanowiącymi własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego	
§ 42. Obrót nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa	
Rozdział VII. Ochrona własności	
§ 43. Ogólna charakterystyka ochrony własności	
§ 44. Roszczenie windykacyjne	
§ 45. Uzupełniające roszczenia właściciela	
§ 46. Roszczenie posiadacza o zwrot nakładów	
§ 47. Roszczenie negatoryjne	
§ 48. Roszczenia związane ze wzniesieniem budowli na cudzym gruncie	
I. Uwagi ogólne	
II. Roszczenie posiadacza gruntu	
III. Roszczenie właściciela	
Rozdział VIII. Współwłasność	
§ 49. Ogólne określenie współwłasności	
§ 50. Współwłasność rzeczy a wspólność praw majątkowych	
§ 51. Wspólność mienia	
§ 52. Współwłasność w częściach ułamkowych a współwłasność łączna ..	
§ 53. Źródła współwłasności	
§ 54. Pojęcie i znaczenie prawne udziału we współwłasności	
§ 55. Metoda regulacji stosunków wewnętrznych między współwłaścicielami	
§ 56. Zarząd rzeczą wspólną	
I. Uwagi wstępne	
II. Zarząd ustawowy	
III. Zarząd umowny	
IV. Zarząd sądowy	
§ 57. Czynności zachowawcze współwłaścicieli	
§ 58. Współposiadanie i korzystanie z rzeczy wspólnej	
I. Uwagi wstępne	
II. Ustawowy model współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej	
III. Regulacja umowna	
IV. Sądowe określenie sposobu korzystania z rzeczy wspólnej	
§ 59. Pobieranie pożytków i ponoszenie ciężarów związanych z rzeczą wspólną	
§ 60. Zniesienie współwłasności	

I. Roszczenie o zniesienie współwłasności	
II. Tryb zniesienia współwłasności	
III. Sposoby zniesienia współwłasności	
1. Podział rzeczy	
2. Przyznanie rzeczy na własność jednemu ze współwłaścicieli	
3. Sprzedaż rzeczy wspólnej	
§ 61. Zniesienie współwłasności gospodarstw rolnych	

Rozdział IX. Odrębna własność lokali

§ 62. Konstrukcja prawna odrębnej własności lokalu	
I. Uwagi wstępne	
II. Przedmiot własności	
III. Współwłasność „przymusowa” nieruchomości wspólnej	
IV. Istota odrębnej własności lokalu	
§ 63. Ustanowienie odrębnej własności lokalu	
I. Umowne ustanowienie odrębnej własności	
II. Ustanowienie odrębnej własności lokalu w drodze jednostronnej czynności prawnej	
III. Ustanowienie odrębnej własności lokalu na podstawie orzeczenia sądu	
§ 64. Wspólnota mieszkaniowa właścicieli lokali	
§ 65. Prawa i obowiązki właścicieli lokali	
§ 66. Zarząd nieruchomością wspólną	

Rozdział X. Użytkowanie wieczyste

§ 67. Pojęcie i funkcja społeczno-gospodarcza użytkowania wieczystego ...	
§ 68. Przedmiot użytkowania wieczystego	
§ 69. Ustanowienie użytkowania wieczystego	
I. Wybór kontrahenta	
II. Zawarcie umowy	
III. Wpis do księgi wieczystej	
§ 70. Charakter i treść prawa użytkowania wieczystego	
§ 71. Odrębna własność budynków	
§ 72. Wygaśnięcie użytkowania wieczystego	
§ 73. Nabycie prawa własności przez użytkownika wieczystego	

Rozdział XI. Ograniczone prawa rzeczowe – przepisy ogólne

§ 74. Ogólna charakterystyka ograniczonych praw rzeczowych	
I. Pojęcie ograniczonych praw rzeczowych	
II. Zamknięty katalog ograniczonych praw rzeczowych	
III. Przedmiot ograniczonych praw rzeczowych	
IV. Samoistne i akcesoryjne prawa rzeczowe ograniczone	
§ 75. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych	
I. Umowne ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	
II. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych z mocy samego prawa	

III. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych na podstawie orzeczenia sądowego	
IV. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych na podstawie decyzji administracyjnej	
§ 76. Zmiana treści ograniczonych praw rzeczowych	
§ 77. Przeniesienie ograniczonych praw rzeczowych	
§ 78. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych	
I. Kolizja ograniczonych praw rzeczowych.....	
II. Pierwszeństwo praw wpisanych do księgi wieczystej	
III. Pierwszeństwo innych ograniczonych praw rzeczowych	
IV. Zmiana pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych	
§ 79. Wygaśnięcie ograniczonych praw rzeczowych	
I. Zrzeczenie się prawa	
II. Konfuzja	
III. Inne źródła wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych	
§ 80. Ochrona ograniczonych praw rzeczowych	

Rozdział XII. Użytkowanie

§ 81. Pojęcie i funkcja społeczno-gospodarcza użytkowania	
§ 82. Ogólne cechy użytkowania	
I. Uwagi wstępne	
II. Ustanowienie użytkowania.....	
III. Przedmiot użytkowania	
IV. Treść prawa użytkowania	
V. Obowiązki stron w stosunku użytkowania	
VI. Wygaśnięcie prawa użytkowania.....	
§ 83. Użytkowanie przez osoby fizyczne	
§ 84. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne	
§ 85. Inne wypadki użytkowania	
§ 86. Użytkowanie w ramach <i>timesharingu</i>	

Rozdział XIII. Służebności

§ 87. Ogólne pojęcie i funkcja społeczno-gospodarcza służebności	
§ 88. Służebności gruntowe	
I. Uwagi wstępne	
II. Powstanie służebności gruntowych	
1. Umowne ustanowienie służebności	
2. Zasiedzenie służebności	
3. Ustanowienie służebności drogi koniecznej	
4. Inne przypadki powstania służebności na podstawie orzeczenia sądowego	
5. Powstanie służebności na podstawie decyzji administracyjnej	
III. Treść i wykonywanie służebności	
1. Treść służebności czynnych.....	
2. Treść służebności biernych	
3. Wykonywanie służebności.....	
IV. Utrzymanie urządzeń niezbędnych do wykonywania służebności.....	

V. Podział nieruchomości.....	
VI. Zmiana treści lub sposobu wykonywania służebności	
VII. Wygaśnięcie służebności.....	
§ 89. Służebności osobiste	
§ 90. Osobista służebność mieszkania	
§ 90a. Służebność przesyłu	
Rozdział XIV. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	
§ 91. Znaczenie spółdzielczości mieszkaniowej w Polsce	
§ 92. Treść i charakter spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu	
§ 93. Wygaśnięcie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu	
§ 94. Własnościowe a lokatorskie prawo do lokalu	
§ 95. Własnościowe prawo do lokalu a odrębna własność lokalu	
§ 96. Współczesne przekształcenia praw do lokali	
Rozdział XV. Prawo zastawu	
§ 97. Zabezpieczenie wierzytelności – wiadomości ogólne	
§ 98. Funkcja prawa zastawu	
§ 99. Powstanie prawa zastawu	
I. Umowny zastaw zwykły	
II. Zastaw rejestrowy	
III. Zastaw ustawowy	
IV. Zastaw skarbowy	
§ 100. Przedmiot zastawu	
§ 101. Zakres zabezpieczenia	
§ 102. Akcesoryjny charakter prawa zastawu	
§ 103. Treść prawa zastawu	
§ 104. Zobowiązania stron w stosunku zastawu	
§ 105. Tryb zaspokajania wierzyciela	
§ 106. Wygaśnięcie prawa zastawu	
§ 107. Zastaw na prawach	
Rozdział XVI. Hipoteka	
§ 108. Istota i funkcje hipoteki	
§ 109. Powstanie hipoteki	
I. Hipoteka umowna	
II. Hipoteka przymusowa	
§ 110. Przedmiot hipoteki	
I. Uwagi wstępne	
II. Hipoteka na nieruchomości	
III. Hipoteka łączna	
IV. Hipoteka na udziale we współwłasności	
V. Hipoteka na użytkowaniu wieczystym	
VI. Hipoteka na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu	
VII. Hipoteka na wierzytelności zabezpieczonej hipoteką	

§ 111. Zakres obciążenia hipotecznego	
§ 112. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką	
I. Istniejące i przyszłe wierzytelności pieniężne	
II. Wielość wierzytelności	
III. Wielość wierzytelności różnych podmiotów	
IV. Podmiana wierzytelności	
§ 112a. Zakres zabezpieczenia hipotecznego	
§ 113. Akcesoryjny charakter hipoteki	
§ 114. Treść hipoteki	
§ 115. Tryb zaspokojenia wierzytelności hipotecznej	
§ 116. Ochrona hipoteki	
§ 117. Wygaśnięcie hipoteki	
§ 117a. Rozporządzenie opróżnionym miejscem hipotecznym	
§ 118. Hipoteka na wierzytelności hipotecznej	

Rozdział XVII. Posiadanie

§ 119. Wprowadzenie	
§ 120. Posiadanie rzeczy	
I. Uwagi ogólne o pojęciu posiadania	
II. Element faktycznego władztwa nad rzeczą	
III. Czynniki woli posiadacza	
§ 121. Współposiadanie rzeczy	
§ 122. Dzierżenie rzeczy	
§ 123. Posiadanie służebności	
§ 124. Istota posiadania	
§ 125. Nabycie posiadania	
I. Pierwotne nabycie posiadania	
II. Przeniesienie posiadania	
III. Dziedziczenie posiadania	
§ 126. Rodzaje posiadania	
I. Posiadanie samoistne i zależne	
II. Posiadanie w dobrej i złej wierze	
III. Dalsza stratyfikacja posiadania	
§ 127. Funkcja posiadania	
§ 128. Skutki posiadania	
§ 129. Domniemania związane z posiadaniem	
I. Uwagi wstępne	
II. Domniemanie posiadania samoistnego	
III. Domniemanie ciągłości posiadania	
IV. Domniemanie dobrej wiary	
V. Domniemanie zgodności posiadania ze stanem prawnym ...	
§ 130. Ochrona posiadania	
I. Uwagi wstępne	
II. Obrona konieczna	
III. Dozwolona samopomoc	
IV. Roszczenie posesoryjne	
1. Przesłanki roszczenia	

Spis treści

2. Treść roszczenia	
3. Termin zawity roszczenia posesoryjnego	
4. Czynna legitymacja procesowa	
5. Bierna legitymacja procesowa	
6. Wyrok sądu	
V. Ochrona posiadania pomiędzy współposiadaczami	
VI. Roszczenie o wstrzymanie budowy	
Rozdział XVIII. Księgi wieczyste	
§ 131. Funkcja ksiąg wieczystych	
§ 132. Realny system ksiąg wieczystych	
§ 133. Prawa podlegające ujawnieniu w księdze wieczystej	
§ 134. Charakter wpisów	
I. Uwagi wstępne	
II. Wpis o charakterze konstytutywnym	
III. Wpis o charakterze deklaratoryjnym	
§ 135. Jawność ksiąg wieczystych	
§ 136. Prawnomaterialne zasady ksiąg wieczystych	
I. Domniemanie zgodności wpisu z rzeczywistym stanem prawnym ..	
II. Rękojmia wiary publicznej	
1. Istota rękojmi	
2. Zakres zdarzeń prawnych objętych rękojmią	
3. Negatywne przesłanki rękojmi	
4. Prawa chronione przed rękojmią	
5. Wzmianki wyłączające rękojmię	
III. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych	
§ 137. Zakładanie ksiąg wieczystych	
§ 138. Struktura księgi wieczystej	
§ 139. Prowadzenie ksiąg wieczystych	
I. Nieprocesowy tryb postępowania	
II. Dokonywanie wpisów	
1. Wniosek o wpis	
2. Podstawa wpisu	
3. Zakres kognicji sądu	
4. Orzeczenie sądu	
5. Zaskarżalność orzeczeń	
§ 140. Zbiór dokumentów	
Indeks rzeczowy	